

ДОЛИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №7
Долинської міської ради Івано-Франківської області

НАКАЗ

від 24.05.2019

м. Долина

№64-од

**Про підсумки проведеної роботи
щодо створення у 2019-2020 н.р.
безпечного освітнього середовища,
формування в дітей та учнівської молоді
ціннісних життєвих навичок**

Відповідно до Закону України від 18.12.2019 року № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», наказу МОН від 9 січня 2019 року № 17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», Наказу МОН № 1646 від 28.12.2019 року «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти», Листа МОН України від 11.02.2020 № 1/9-80 щодо затвердження наказу Міністерства освіти і науки України від 28 грудня 2019 року № 1646, Листа МОН України від 29.01.2019 № 1/11-881 Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», Лист МОН України від 29.12.2018 № 1/9-790 «Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу», Листа МОН України від 18.05.2018 № 1/11-5480 «Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству», Листа МОН України від 28.12.2016 № 1/9-680 «Щодо захисту дітей від усіх форм насильства, образ, недбалого й жорстокого поводження», листа Міністерства освіти і науки України від 27.06.2019 № 1/9-414 «Інформаційні матеріали щодо створення безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок у 2019/2020 н. р.», а також згідно затвердженого плану правовиховної роботи на 2019-2020 н.р. у закладі освіти проводилася відповідна робота.

Адміністрація закладу зміст нових нормативно-правових документів (законів, листів, методичних рекомендацій тощо) вчасно доводила до відома педагогічних працівників і батьківського активу ліцею. З метою організації діяльності щодо захисту прав та інтересів дітей, беручи до уваги педагогічний потенціал закладу і залучаючи до освітнього процесу партнерів, в першу чергу – батьків, ми разом впродовж 2019-2020 навчального року працювали над створенням безпечного освітнього середовища, формуючи засобами педагогічного впливу в дітей та учнівської молоді ціннісні життєві навички.

Усвідомлюючи сучасні виклики виховання та його головні засади, базові моральні цінності сучасного виховання, педагогічні працівники, класні керівники, вихователі ГПД та адміністрація закладу у своїй роботі керувалися Програмою «Нова українська школа» у поступі до цінностей», Конвенцією

ООН про права дитини, методичним посібником КБОС. З метою запобігання булінгу в освітньому процесі та формування суспільної свідомості неприйняття булінгу в міжособистісних стосунках, класні керівники використовували корисні відеоматеріали, які розміщені у вільному доступі на сайті МОНУ та матеріали банку педагогічних технологій: рубрика «Корисні посилання щодо теми антибулінгу», матеріалами інформаційно-ресурсного центру «Дитинство без насильства».

Питання створення безпечного освітнього середовища «золотою ниткою» проходило як у організаційній, так і у методичній та контрольній діяльності, про що свідчать видані документи: Наказ №116-од від 29.08.2019 «Про план роботи закладу освіти на 2019-2020 н. р.», у р.2.4. п. V, VII, VIII «Організація підвищення якості виховного процесу»; Наказ №134-од від 30.08.2019 «Про організацію чергування учителів та учнів закладу освіти у 2019-2020 навчальному році», з затвердженими графіками чергування учителів, учнів 6-10 класів та класних керівників (розписаних по постах) задля створення сприятливих умов під час освітнього процесу; Наказ №140-од від 02.09.2019 «Про організацію роботи психологічної служби закладу освіти», одне з основних завдань якої створювати сприятливий психологічний клімат в педагогічному та учнівському колективі, а також вести роботу з профілактики злочинності, алкоголізму і наркоманії, інших шкідливих звичок, попередження правопорушень неповнолітніх, девіантної поведінки тощо; Наказ №143-од від 03.09.2019 «Про організацію виховної діяльності закладу освіти на 2019-2020 навчальний рік», у якому п. 7.2. прописано «Організувати правовиховну роботу в освітньому закладі на 2019-2020 навчальний рік»; Наказ №144-од від 04.09.2019 «Про Програму розвитку закладу освіти «Школа успіху», у якому представлено Модель освітнього середовища ліцею (Розвивальне та мотиваційне середовище, Комфортні та безпечні умови); Наказ №214-од від 06.12.2019 «Про проведення Тижня права», згідно плану якого впродовж 9-13 грудня класними керівниками проведено виховні години: «СТОП дискримінації та насильству в школі», психологічною службою - тренінги «Твоя безпека – в твоїх руках», індивідуальні профілактичні бесіди, лекторій на тему «Булінг – мовчати не треба»; Наказ №08-од від 03.01.2020 «Про педагогіку толерантності в освітньому процесі», у якому прописано вимоги педагогічної культури вчителя сьогодні, які значно зросли у зв'язку з особливостями розвитку сучасних дітей, розширенням завдань освіти, ускладненням міжособистісних, міжетнічних, міжкультурних взаємин у суспільстві; Наказу №33-од від 26.02.2020 «Про проведення з 02 по 31 березня 2020 р. місячника «Зупинимо булінг разом», в рамках якого класні керівники з учнями провели обговорення про прийняття правил поведінки в групах, здійснили оформлення правил у вигляді наочних стендів, склали плани «Політика антибулінгу в класному колективі». І хоч місячник вимушено був перерваний 12.03.2020 року оголошеним карантинном, проте чимало вдалося зробити в режимі он-лайн: педагогічні працівники пройшли безкоштовний курс «Недискримінаційний підхід у навчанні» на сайті EdEra, «Протидія та попередження булінгу в закладах освіти» (освітня платформа «PROMETHEUS»), класними керівниками через ZOOM з вихованцями проведено години спілкування про «Віртуальний терор: тролінг і кібербулінг», спосіб розпізнання та захист дитини від агресії в інтернеті, а з батьками – батьківські збори онлайн щодо попередження

наси́льства у сім'ї та «Як навчити дітей безпечної поведінки в Інтернеті».

На офіційному веб-сайті закладу розміщено інформацію про правила поведінки здобувачів освіти в закладі, напрацьований план заходів, спрямований на запобігання та протидію булінгу в закладі, порядок подання та розгляду звернень про випадки булінгу та порядок реагування на доведені випадки булінгу і відповідальність осіб, причетних до нього. А також розміщено нормативні документи з профілактики булінгу та корисні посилання для учнів, батьків, педагогічних працівників щодо протидії цькуванню.

Заходи, які проводилися впродовж року з правовиховної роботи, висвітлювалися на сторінці ліцею у фейсбуці у рубриці «Життя ліцею 2019-2020 н.р.», чимало з них проведено психологічною службою ліцею, зокрема з 21 по 25 жовтня 2019 року наш заклад освіти долучився до проведення пілотного проекту #DOCUтиждень #bullyingstop - тиждень проти булінгу. З метою допомогти учням дізнатися більше про форми, прояви, причини та наслідки булінгу в ліцеї відбулися такі заходи: «Вступний урок», присвячений розумінню поняття «документальне кіно», його особливостей, відмінностей від ігрового, потенційного впливу тощо; «Уроки», присвячені поняттю булінгу та кібербулінгу, ознакам, методам протидії, наслідкам, інформуванню про роботу служб, до яких можна звернутися для отримання правової та психологічної допомоги; «Батьківські збори» - для надання рекомендацій та інструкцій щодо реагування на факти потенційного або наявного фізичного та/або психологічного насильства, побудови діалогу з дітьми, які стали жертвами, свідками цькування, або кривдниками. Переглядали та обговорювали тематичні документальні кінострічки, проводили роботу в групах «Підсумковий урок» дав можливість учням не тільки узагальнити отримані знання, а й відрефлексувати побачене та почуте. Під час проведення DOCU/ТИЖНЯ проти булінгу старалися допомогти дорослим та молоді дізнатися більше про методи запобігання цькуванню та підтримати його жертв. А також поширити інформацію, що допоможе кожному зрозуміти свою роль у запобіганні булінгу.

Також Долинський ліцей №7 щорічно підтримує акцію "16 днів проти насильства", заради об'єднуючої мети: збільшити розуміння та обізнаність у школярів, батьків, вчителів про всі форми насильства, створити в ліцеї соціальний простір, вільний від насильства. Дати початку та завершення Акції вибрані не випадково. Вони створюють символічний ланцюжок, поєднуючи заходи проти насильства стосовно жінок та дії щодо захисту прав людини, підкреслюючи, що будь-які прояви насильства над людиною, незалежно від її статі, є порушенням прав людини. Шістнадцятиденний період акції охоплював наступні важливі дати:

- 25 листопада – Міжнародний день боротьби з насильством щодо жінок;
- 1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом;
- 2 грудня – Міжнародний день боротьби з рабством;
- 3 грудня – Міжнародний день людей з обмеженими фізичними можливостями;
- 5 грудня – Міжнародний день волонтера;
- 6 грудня – Вшанування пам'яті студенток, розстріляних у Монреалі;
- 9 грудня – Міжнародний день боротьби з корупцією;
- 10 грудня – Міжнародний день прав людини.

Тож, метою кампанії "16 днів проти насильства" була актуалізація гострих проблем домашнього насильства для української громадськості, а також активізації громадських об'єднань та державних установ у діяльності і захисту прав жінок у нашій державі та формування ненасильницької ідеології в українському суспільстві. 29.11.2019 проведено у 9-их класах захід «БЕЗПЕЧНА ПОВЕДІНКА. Все що потрібно знати про ВІЛ/СНІД»; 3.12.2019 Круглий стіл для 8-их класів «Ми проти насильства»; 5.12.2019 запропоновано учням взяти участь у акції «Невідомий Миколай»; 9.12.2019 акцію «Зніми маску»; 10.12.2019 - акцію «Синя стрічка!», щоб підтримати цю ідею учні прийшли до закладу освіти в синьому одязі, або із синьою стрічкою, як нагадуванням про те, що необхідно боротися з насильством і захищати дітей від насилля.

Учням 6 класів запропонували навчальну гру «Країна Гідності», у якій їм запропонували вивчення соціальних прав через освіту з прав людини.

В рамках акції «Молодь проти ВІЛ/СНІДу», приуроченому до Міжнародного дня боротьби зі СНІДом, соціальним педагогом Василівим С.В. 2 грудня 2019 року з учнями ліцею було проведено профілактичний захід щодо розповсюдження ВІЛ/СНІДу у форматі круглого столу «Міфи та стигми про СНІД». Його мета – привернути увагу до проблеми розповсюдження ВІЛ-інфекції в Україні, підвищити інформованість учнівської молоді про небезпеку ВІЛ та про можливість попередження інфікування.

Практичним психологом Сливинською І.М. впродовж карантину постійно проводилися інтерактивні форми роботи із вихованцями в онлайн режимі (через сторінку ліцею в Фейсбуці)

Адміністрація ліцею принцип запобігання та реагування на насилля, жорстоке поводження та експлуатацію дітей вважала ключовим у організації освітнього процесу закладу освіти. Впродовж 2019-2020 н.р. звернень щодо вчинення булінгу у закладі освіти до адміністрації від учасників освітнього процесу не поступало. Тема «Удосконалення правовиховної роботи Долинського ліцею №7», особливо щодо впровадження антибулінгової політики в закладі освіти (КБОС), забезпечення комфортних і безпечних умов навчання і праці та створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації, піднімалася на засіданнях методичного об'єднання класних керівників, засіданнях Ради ліцею, Ради профілактики правопорушень, на засіданнях батьківської Ради ліцею, Ради учнівського самоврядування, що відображено в планах та протоколах засідань. Зокрема, на педагогічній раді та нараді при директорі цього року слухалися питання: «Про меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками», «Про розвиток початкової школи в контексті завдань Нової української школи: рік другий», «Про роботу з учнями, які потребують психологічної підтримки. Виявлення, попередження і розгляд випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми» тощо.

З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЗАГАЛЬНОГО РІВНЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ правовиховна робота у закладі триває впродовж навчального року і включає профілактично-просвітницькі ЗУСТРІЧІ здобувачів освіти з працівниками пробації, прокуратури, ювенальної превенції, центру безоплатної правової допомоги (та інші форми роботи від інформування до малювання на правову тематику), так і роботу з батьками здобувачів освіти: батьківські збори

і батьківські всеобучі, «Малі педради», індивідуальні бесіди, посилений психолого-педагогічний патронаж учнів...

Також практикуються зустрічі з фахівцями: так прокурором Долинського відділу Калуської місцевої прокуратури Сабарою Л.В. 23.10.2019 для здобувачів освіти 10-11 класів проведено інформаційно-повчальну зустріч на тему «Функції органів прокуратури в сучасних умовах. Запобігання корупції в районі, координаційна діяльність прокурора»; в рамках Тижня права працівником пробації, старшим інспектором Москальчук І.В. проведено 07.12.2019 р. у 4-А класі тренінг на тему «Толерантність»; 11.03.2020 р. в рамках проведення Місячника «Зупинимо булінг разом», проведено відкриту годину правового спілкування, на якій старший інспектор Долинського міськрайонного сектору філії державної установи центру пробації Москальчук І.В. та інспектор ювенальної превенції Скаб'як В.В. присутнім учням 9-их класів та представникам учнівських колективів 6-10 класів доступно і переконливо подали УРОК для життя у колективі, який має бути дружнім до кожної дитини.

Підводячи підсумки діяльності учасників освітнього процесу щодо створення у 2019-2020 н.р. в закладі освіти безпечного освітнього середовища, формування в дітей та учнівської молоді ціннісних життєвих навичок, вважаємо, що проведену роботу можна вважати задовільною.

Щоб зреалізувати поставлені перед нами завдання зробити все, щоб сучасні діти могли навчатися без страху і насилля, отримувати ціннісні життєві навички, які відповідають світу що змінюється та виходячи з наведеного,

НАКАЗУЮ:

1. Адміністрації ліцею:

1.1. Продовжувати роботу впродовж 2020-2021 навчального року щодо створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти, вільного від будь-яких проявів насильства, в тому числі булінгу.

1.2. Реагувати на випадки виявлення булінгу згідно порядку, визначеного законодавством.

1.3. Продовжувати впровадження виховної програми для учнів 7-10 класів з питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція»

2. Класним керівникам 1-11 класів:

2.1. Формувати у школярів такі цінності, як толерантність, повага, підтримка, порядність, гармонійне спілкування та співіснування у суспільстві.

2.2. Формувати у вихованців навички уникнення потенційних ризиків та небезпек, а також навички подолання труднощів у власному житті.

2.3. На батьківських зборах обговорювати проблеми насилля над дітьми та про форми домашнього насильства, які приймаються як «соціальна норма».

2.4. Здавати звіт «Робота в класному колективі з попередження булінгу».

Щороку, до 30 травня

3. Психологічній службі ліцею:

3.1. Захищати права та інтереси дітей ліцею, особливо найбільш вразливих категорій.

3.2. Навчати дітей та дорослих безпечній взаємодії у освітньому процесі, а також принципів захисту дітей від насильства та зловживань з боку однолітків та дорослих (батьків, опікунів або працівників закладів освіти).

3.3. Моніторити мікроклімат у класних колективах.

3.4. Зменшувати рівень конфліктів між учасниками освітнього процесу шляхом впровадження відновних практик у освітній процес, як служби порозуміння, методу медіації тощо.

4. Педагогу організатору:

4.1. У планування роботи УС включити тему «Булінг» (що стає причиною булінгу в закладі освіти, як виявити, попередити та протидіяти цькуванню, як правильно вирішувати конфлікти?)

4.2. Користуючися методикою «Самоорганізований освітній простір (СООП)», допомогти учнівській молоді організувати роботу в інформаційному потоці так, щоб отримати лише корисну для себе інформацію, формувати навички інформаційної комунікації, навчати їх працювати в команді, критично мислити, логічно обґрунтовувати свою позицію, розвивати лідерські якості тощо.

5. Педагогічному колективу:

1.1. Вважати неприйнятним і недопустимим застосування емоційного насилля задля навчання учнів та фізичної сили до дитини у якості дисциплінарної міри.

1.2. Для побудови безпечного освітнього середовища у закладі освіти користуватися методичним посібником «Кодекс безпечного освітнього середовища».

2. Заступнику директора з НВР:

2.1. Використовувати можливі компоненти програмного підходу до створення безпечних шкіл.

2.2. На засіданні Ради профілактики правопорушень проаналізувати структуру правовиховної роботи ліцею, оновити систему правовиховної роботи закладу освіти у відповідності до вимог законодавства.

2.3. Вести журнал «Аналіз роботи по впровадженню антибулінгової політики в Долинському ліцеї №7».

2.4. За підсумками проведеної антибулінгової роботи у ліцеї звітувати на засіданнях педагогічної ради та загальношкільних батьківських зборах два рази у рік.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступників директора з НВР згідно функціональних обов'язків.

В.о.директора

Ярич Н.В.

З наказом ознайомлено:

Дмитрів У.М.

Сливинську І.М.

Андрусів Ю.В.

Флешко І.В.

Дмитрук Г.Ф.

Костецького В.Ф.

Когут Л.Ю.

Ярича Ю.М.

Гошовську А.Й.

Василіва С.В.

Чудик Г.С.

Побуцьку Т.М.

Костецьку О.М.

Туркас Р.В.

Хімчука Я.В.

Цюпин Г.В.